

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 5.—Núm. 206.—Diumenge 24 de Juliol de 1904

LO QUE VOLÉM

«Volém la llengua catalana ab carácter oficial y que sian catalans tots los que desempenyin càrrecs públichs: volém Corts catalanas, no sols per estatuir nostre dret y lleys i viles sinó tot quant se refereixi á la organisiació interior de nostra terra: volém que catalans sian los juegues y magistrats y que dintre de Catalunya's fallin en última instància's pleits y causas: volém ser àrbitres de nostra administració, fixant ab entera llibertat las contribucions y impostos, y volém, en fi, la facultat de poder contribuir á la formació del exercit espanyol per medi de voluntaris ó diners, suprimint en absolut las quintas y llevas en massa y estableint que la reserva regional forososa presti servey tan sols dintre Catalunya.» (Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

Primer edificuem

Nosaltres los catalans, ocupats sempre en los treballs de fàbrica, de escritori o d'agricultura, no havem tingut temps ni afició pera la política activa. En canvis de Madrid, dedicats desde fa segle s a l'industria de la política, n'han sortit mestres consumats. No té res d'estrany, donchs, que les primeres batallas que ha sostingut la progressiva Catalunya contra'l rutinari del centre, nos hagin sigut desfavorables contenint la torrentada de vida nova que volém inocular en lo cor de la decrèpita Espanya.

D'aquestas contrarietats nostras no ne són los d'allà's més directament responsables. Al cap de vall no han exercit més que'l rudimentari dret de defensar la menjadora. Los únichs culpables som nosaltres, que ab la major ignorancia'n havèm prestat docilment al joch que'n feyan desde Madrid, de dividirnos y enemistar-nos.

¡Prou sabiendo que's feyan! Llenaren en lo camp catalá la tea encesa de la discordia y las lluitas entre germans no's ferien esperar. Fedimals, carlins y catalanistas, aquests tres grans grupos partidaris de l'autonomia, en lloc d'estrenyer llurs filas pera combatre a l'enemic comú, se separaren y fins lluitaren uns contra altres... a benefici exclusiu de l'española gent de Madrid, que fregantse las mans de gust devia pensar: barallese que despòs sense cap esfors, vos endogalaré.

Seguirém engreixant als de Madrid com fins aquí? Seguirém distanciant los que per deber, veníen obligats a treballar inteligençials? Creym que no; l'experiencia y l'espiritu de conservació nos portarán a esborrar diferencias de detail y a escriure com a lema de tots la paraula *autonomia*. Si ho fem aixis, si ab lo treball de tots, logrem aixecar l'edifici de la nostra causa, lo triomf serà nostre. Després ja discutirem la qüestió de moblatje, perquè resulta suument ignorant pera no dir tonto, que abans de posseir lo casal, nos entretinguem en disputar per un móbil més o menys.

Primer edificuem; despòs prou temps nos quedará pera tot.

L'ensenyança oficial

D'un país ahont l'instrucció és una font d'ingressos pera l'Estat, no n'esperem res de bò. Teníu-li llàstima si sòu dats a la compassió y califiquem el ben enèrgicament si sòu justiciers, puig vos sobrarán motius.

A l'Estat espanyol, l'instrucció és perals privilegiats; però els infelissos, los pobres, poden estar tranquil y no tenirs enveja, perquè, llevat raras excepcions, un títol acadèmic espanyol és una patent de corso, y's quel posseeixen, si despòs no treballan ab dalit, estan impossibilitats en absolut, d'alternar ab un extranger ciutat d'aquellas nacions, en la que l'instrucció és lo que deu ésser decoratamente; una carga pera l'Estat. Sobre tot en las carreras experimentals, un títol espanyol fa casi sempre un paper ridicol quan se posa en contacte ab algún colega alemany, austriac, belga, japonès, etz., etz., que la lluita no tindrà fi.

Les causes d'aquixa vergonya, la més gran de totes las vergonyas espanyolas, són variadíssimas, són abundantíssimas. Tenim la pretensió de senyalarne algunes.

Casi's pot assegurar que l'arrel del mal està en lo professorat. Molts catedràtics hi ha ilustradíssims, que practican l'ensenyança com un saudor y que contribueixen ab totes las forças a disminuir los perjudicis

que a l'alumne ocasionan l'inclfisible abandono en que l'ensenyança oficial viu. La catedra los hi absorbeix tota sa vida, y això i sembla mentida! significa viure en l'obscuritat, y aqueixos sers dignes de tot elogi y reverència, passan desconeguts. Alguna vegada la mort los fa immortals; regularment, ni això tam poch. Lo qui més alcansa, fa que després de sa mort los diaris l'hi dediquin quatre ratllas, buidas, ab frases d'estereotipia, y aquest és lo premi al potent cervell que, fugint de l'ambient depresiu en que vivim, se fa benemèrit de la patria.

Frequentment lo nom d'aquests apòstols y... màrtirs, es conegeut a l'extranger, ahont són salutats ab verdader respecte y carinyo; però aquí, com no s'han fet polítics, ni han descuidat las sevas obligacions sent diputats o senadors no tenen dret a que se'ls conegeui.

N'acaba de morir un, lo Dr. Balari, que ha creat un exèrcit de filòlechs que ab lo temps donarán lo seu fruit, y entre's que ja n'hi ha tres o quatre catedràtics de grec en diferents Universitats d'Espanya y altres que ja han comensat l'ignorada vida de l'home sabi, ab verdadera vocació pera'l sacerdoti de la catedra, enamorats del mestre y desitjosos de continuar la seva obra.

Si n'ha un altre, lo Dr. Casares, ventajosíssimament conegeut a Alemania, ja és catedràtic de Química fins a l'extrem, que's seus més petits treball, són traduits a l'alemany inmediatament que's publican. Aqueix raro espanyol fa més de vint anys que viu desterrat al seu laboratori. «Qui'l coneix a Espanya?

No parlèm dels primers, passos de Ramón y Cajal, perquè'n cauria la cara de vergonya.

Com aquests n'hi ha molts, realmente, però semblants ho podrían ésser, més o menys, los démés, y precis és confesarlo, encara que entriseixi, abunda molt més tot lo contrari, y é perquè'l catedràtic espanyol, lo catedràtic d'Universitat, no se sent ab vocació pera l'ensenyança, ha equivocat l'ofici, deixa passar anys y entreté la vida fentse santón polítich, sent coautor d'un gran crim del que n'és autor l'Estat, de l'atràs de la cultura nostra y de l'escarni y desprecio que mereixem a totes las nacions.

¡Quantis n'hi ha d'aquests! ¡Quantis ne coneixem! Alguns ocupan elevats llocs en l'Universitat de Barcelona, desde allí han manifestat la seva opinió en política y allí, ab aqueixa sola condició, se'ls hi ha donat patent de sabi, que ells reben sense inmutarse, com convensuts dels seus mereixements. Això és: trenta anys de catedra no's han pogut fer sortir de menys que mitjançans, y en vuit dies són aclamats déus del saber per art d'encantament. Altres, a l'ésser portats a l'Ajuntament, han anat a būdar la seva sabiduria de que may ne van deixar veure un bòrrall ahont tenian obligació: l'un destruint lo concepte d'infinit y destruint o fent lo possible per destruir lo cervell dels deixebles y l'altre llençant barrancadas de paraulas d'orador de club y aconsolantse aixís del descubrimient de l'*Hippocrate* de la Garriga, que ab tanta justicia se li refrega tot sovint per... las ulleres.

Però hem acusat al professorat de ésser un causant de la falta d'instrucción que hi ha a Espanya. Ne parlaré en lo següent article.

CARBONELL DE ROTALDE.

Un "Certamen literario"

y uns Jochs Florals

Molt nos satisfà que hagin fracassat las gestions fetas pera la celebració de dit «Certamen literario». Es una nova prova de seny y sentit práctich

Los instints de ferocietat-destructiva són llevats d'edats primitives que dormen en los fons de cada hu de nosaltres. No poguen habitualment exercir tal instint destructores sobre nosaltres semblants, nos contentem en exercilos sobre'l animal.

Le Bon.

Pera matar las aburridas tardes dels días festius, nos dedicavam una colla d'amichs a fer bonas passejades pels entornos de Tarragona, unas vegades cap a llevant, altres cap a ponent; havíam recorregut tots los recòns y reconets del nostre camp.

La tarda a que'm refereixo's dirigirem carretera avall cap al pont sobre'l Francoli. Allí, en la conca del riu, més amunt del pont, una colla de cassadors colcats en címetrich circol, s'entretenian matant los coloms que un home situat al mitjà del circol, aviba d'un a un.

Nosaltres contemplavam aquell espectacle ab la major indiferència; però prompte nos cridà l'atenció una hermosa nena d'uns nou o deu anys que acompañada del seu papà, estava prop nostre. Aquesta nena, cada vegada que'l colom se remontava en l'espai y queya fet una pilota acribillat de perdigons, exclamava ab veu trista:

—¡Pobret!

Però quan per etzar lo colom escapa illes de la pluja de projectils, la tristesa de la nena esdevenia intensa alegria.

—¡S'ha salvat, papà, s'ha salvat!

Aquella nena, de cabells d'or, nos resultà forsa interessant, y'n serví de tema pera discutir. Hlargament s'il tir de colom podia classificarse entre'l espectacles barbres...

**

Aquesta història'n ha vingut a la memoria, llegint la constitució de la Societat del tir de colom, darrera-ment organisa y que té per objecte celebrar una gran festa, o més ben dit, una gran matanza de coloms, a la Plaça de Toros, ab importants premis pera'ls mellors tiradors.

Fòra dels aficionats a la cassa, no creyem que la projectada festa resulti gaire simpàtica pera'l públic. L'espectacle de quatre o cinch cents coloms sacrificats pera divertiment d'uns quants, serà tan sugestiva com vulguin, però demostra que l'instint de destrucció'l tenim bastant arrelat, y que per ara y tant nos manca un bon tròs pera assolir una completa civilisació.

No diem això ab lo propòsit de molestar a antichs y bons amichs, puig del llevat de que parla en Le Bon tots en tenim bastant; és senzillament una indicació, que desitjariam se tinguis en compte, puig pot perfectament establir-se una Societat de tir deixant tranquillos als pobres coloms. A Suissa y altres punts de l'extranger existeixen nombrosas societats de tir, que celebren anyalment importants concursos ab valiosos premis pera'ls mellors tiradors.

—Per què no ho fem aquí?

MAX.

De Re Agrícola

XI

A l'humanitat li ha agratit sempre parlar de la bucòlica (fartaneria); és una de las conversas que no acostuma a portar gaires disgustos y ab bona fe que n'estich ben gojós de perteneixer al cós de colaboradors pacífichs d'aquest setmanari sense haver tingut gairebé mai necessitat de barallarne ab ningú y sobre tot d'haver fet may enfadar a cap persona; és clar, com que la política la deixa.

—No, estimadíssims llegidors, en Ladiñer és un home de bon gènit que tot lo més que fa és tirar de quan en quan alguna amoreta al govern per lo malament que tracta a l'agricultura, y als pagesos per lo descuidats que són en moltes coses.

—Y d'aquí no passa. Ja ho sabeu; que si algú alguna vegada ha murmurat quelcom contrari, ben bé se li pot assegurar que... vaja, no'n té de rahó.

—Parlaré ayu de l'*Ovidius*. No's tracta de cap poeta llatí ni sisquera contemporani. Lo senyor *Ovidius* és senzillament un cuiner d'upa y moltes pelas; ho ne de gran mérit entre'l seu, ex-president de l'academia de cuiners de París, que és com si diguessim una academia de las bonas d'aquí Espanya: la de ciencias morals o bé la de la llengua, etz., etz.; home que cansat d'inventar salsas s'ha permés casi inventar un llegum nou que té la gracia de vindre en temps que ben poch hi ha per escullir. Qui'n planti ne podrà menjar del novembre fins a la primavera, temps just pera donar temps als espàrechs y demés llegums per arribar.

—Lo gran cuiner En Ovidio Bichot mereix, donchs, que l'humanitat, reconeguda, li alsí un monument. Per menos rahóns se'n alsan.

—Sembla que la nova planta era coneguda per *Crambe Tartaria*. A últims del segle XVIII en Jacquin havia sentit a parlar d'una planta que per Hungria creixia pels camps entre'l blats y que per més que las arads la maltractessin, fentla correr arrastrada amunt y avall, sempre trobava medi de rebrostar y la canalla que prou la coneixian la cercava sempre pera menjar las arrels, que eran molt dolcias. Altras notícies afegian que'ls cosacs del Dou n'eran molt avits d'aquelle planta, que's menjaven cuita o crua, potser ab més afició que no'n tenen ara pera menjar japonès.

—Los senyors Paillieux y Bois trac-

taren d'estudiarla aquesta planta y al cap de temps de demanarla pogueren finalment obtindre llevor, sense cap mena de detall de cultiu. Aquests senyors sembraren la llevor ab gran cuidado y obteniren cinch plantas en 1881. En 1882 aquestas plantas havian crescut una miqueta sense florir. En 1883, una va florir y donar una cantitat extraordinaria de llevors que varen ésser tot seguit sembrades y... cap d'elles va naixre.

—Lo notable cuiner-horticultor, que més amunt havèm anomenat va ésser més intelligent que'ls sabis naturalistes y pogué obtindre bon nombre de planter. Tota la seva gràcia consistí en sembrar las llevors deixantlas per demunt terra, car resulta una grana que no surt, per poch colgada que estigui, y és, sens dubte, a causa de desconeixer aquesta particularitat que'ls intel·ligents no havien pogut fer naixre cap mica de planter fins allavars. Com se pot comprendre, hi ha una feynada a protegir les aquestes llevors contra l'auzellada que sembla que hi són molt aficionats y ne's més difícil quan no comensan a germinar fins al cap de dos mesos, ab molta irregularitat, arrabiant a voltas a no surtir fins l'altre any.

Quan las plantetas tenen cinch fulles se poden ja plantar en línies de pam y mitj y a un pam l'una de l'altra. A l'entrant de l'hivern se netean los joves *Ovidius* de sus fullas y cubreixen d'una capa d'un pam d'arena fina, a fi d'obtindre per Mars y l'Abril rebrots ben tendres y blanques. Pera'l gasto se tallan los rebrots a dos o tres centímetres del coll abans d'haver atravesat la capa d'arena. Si's vol forsar la producció, no hi ha com tirar una capa de bons fems de caball de 30 o 40 centímetres, que fan que la vegetació siga més primarencia y desarrollada.

Las arrels retallades forman novas plantas que se suprimeixen deixant-ne no més que una per l'any vinent.

Se pot aumentar los espays quan la plantada y la producció és més farta.

Es, com deyam al principi, lo principal mérit d'aquest llegum, lo de vindre abans de l'espàrech, en època en que casi no hi ha res d'horticultura, y ab intel·ligència y forsa cuidado se'n obté tot l'hivern.

Sembla que són gust és delicat y digne de las taules renombrades. Pelats o mitj pelats, segons se vol, se'l fa couer cinch minuts dins d'aigua bullenta y salada y's menja, o saltat o fregit, ab ensalada o ab una salsa. En una paraula: és llegum que's presta a tota mena de combinacions; com si diguessim, un llegum polítich que se sol enmotillar a totes las circumstancies.

Aquestas són las notícies que poden donar-se com certas. La procedència és digna d'atenció, puig que las dóna és cuiner de gran reputació. Sa classificació botànica està encara pera fer. Quina ocasió pera las nostres eminencies!

Lo dia memorable que ungui oca-sió de probarlo'l nou *Ovidius* ja vos ho diré com m'haurá anat; car bé ho espero que Déu Nostre Senyor me permeterà que'm quedí prou vida pera gosar d'aquestas novas y d'algunas altres més.

LADIFER.

—CASORI

De primer nom deixavan dormir las moscas, que, a l' hora de'n ben dinat, no sé d'hont dimoni surten..., pesades, amoinadoras..., aferrantse a un hom, sense que hi valguin manotadas, ni renechs, ni tapar-se la cara... Ma que a l'estable no hi caben, o'n tenen poch del matxo, y han d'escampar-se en axams, pels àmbits de la plasseta del Mas, trobant sens dubte que a l'aubach de la no-guera s'hi está bé, y que'ls meu clatell los hi agrada, y que'ls mirambellets

punxaguts de darrera'l pedris ahont solch estirarme no's mouen, ni ellas s'hi embescan com en lo que tenim penjat a la viga de la cuina demunt de la taula de menjar...

En acabat, quan comensava a trencar lo sòn, un'altra mosca...., y aquesta de las d'ase, que venia a espantar a las demés, a planyers de qu'eu meus jas devia ésser dur..., a estirarme'l canalls del pantalón per qu'no ensenyés la pantorrilla... y, de passada, a donarme un copet manyaç a las ancas, a tall de surra carinyosa...

—Anèu al botavant! ¿Es dir que per *nafas* o per *nefas*, no haig de poguer dormir may... ni als diumenges?—

La tia, veyent tan mal pagada sa maternal sollicitut, marxava, no senyse donarme encara un carxotet suau a la closca, y llensant, per via d'amoreta, una reganyada tendre:

—Mu..urri! més que murri!...—

Ab prou feinas la vaig acabar de sentir. L'aigua passava, lliua y fresca, pel requet de tocant al pedris, ab remor somorta y agradosa...; las cígalas cantavan com si ho tinguessin a preu fet; mils y mils, totas a una, la cansó d'é sempre... que abatia...; la calor apretava; y tot allò feya són, una són que era tan dolsa, allí a l'ombreta, després d'haver perdut tres nits de carrera: dues anant a la *quitxa* y l'altre al ball de «La Camelia»...

Somniant, pessigoljejat per la sensació llepissoa de la suor, que'm regalava pels polsos y pitrera avall..., encara m'hi trobava al saraü, y veia la bellugadissa de les parellas, que bressava'l compàs d'una *habanera* rexinxolada, quina música cadenciosa sentia clara y distinta... y'm semblaiva talment apretar ab la mà dreta la cintura encossetada de la mossà del Nafrat... y regular, tot fent lo pas, la tossa del pit, que pantejava, los palpissos dels costats, que la dansa feya tremolar, y aquella vermellosa de galtes, que un home hauria caxalat, com un pom de cireras...

Allí, al saló de la «Societat», enterbolit per la pols que'ls balladors aixecavan, ombrant los miralls no gaire clars de les parets y fentse núvols cap al cel-ras brutench del sostre...; no li havia dit res a la Rossenda; res més que tres o quatre patotxadas, que'm sortian, Deu sab com, de la gola resseca, entre grinyols inarticulats, rialles grassas y tal qual ènergich cop de colze, engegat xorcament... allà hont podia... Però la mossà'm feya gracia... y ara..., dormint..., me trobava jo que no era tan, tan curt de geni, y en somnis, li endressava cada parlament... engiponat com Déu volia, això sí; però'm rajavan tan lligades, las paraules..., y ella se las escoltava, sofocada y muda, ab un posat d'ullots tan droga... y se'n reya tan de gust..., ensenyantme aquella renglera de dents espessas y blancas..., que jo estava un pam content.

Y en acabat, mirantla ballar un *schotis* ab lo Sisquet de la Marina, me feya un no sé què, vèurela aferrada a'n aquell totxu, y reparar que no's tombava taleyoça de sapiguer hont era jo... y sobre tot sentirla riure, riure en clec-clec sorollós y mofeta... segurament de las rucadas que escoltava, si no d'alguna que'n digués ell emburlantse de mí...;

No tenia ganas de ballar. La tia—j'ves quin acudit!—la tia, *mudada* de cap a peus, pentinada a istil de per munt, ab crenxa partida y taxóns, lluit unes arrecadas d'or ab pedras verdes que semblaivan dos lluerts..., tota cossada y *peripuesta*!, la tia se m'acostava y'm dava un pessich al bras, que'm feya veure'ls estels, abans de topar ab los séus ulls menuts y lleganyosos, y'm deya, ab veu enmèlada y salamera:

—Que no trobas parella, Pepet?... Uy, pobre nano! Tanta planta com fa!... Déixalas correr, tonto!—
Y agafantme pel cos:—Coix de dóna! *Perla* y tot?... Y com ballava! també a le montanyench, lleugera y ceremoniosa, girant com una baldufa....., arresserantsem.... trontollantme y fentme anar d'assí d'allà, mateix que un sach de palla!

Jo prou guipava, buscant ab la vista a la Rossenda, però qui la veia, ab aquell mareig de voltas que'm feya donar la tia, engrescada ab lo ball com una mala cosa!... N'era de llach, allò!

Semblaiva mentida que'ls músichs, —que se m'apareixian enfilats en aquella ditzosa galeriola, com un aplach de condemnats, brassejant y havént-selas ab tot aquell *fato* de violins y contrabaixos y flautas,—tinguissin tant d'ale y no se'ls esbotzess la cara, que allavoras tenian tots

igual, feta una bufeta de llart... jlluentà y tivada de bufar!

Lo cap me rodava... la suor se m'havia tornat freda...

Y de cop, las veus argentinas dels xiquets de l'amo, llura rialles infantivolas sentintse de més en més apropi, ja dins la plisseta, van despertarme y'm van fer adreçar amantet, fregantme'ls ells ab los palmells de las mans.

Al costat meu, la tia,—; sempre la tia!—probava d'allisarme, ab las sevas, la crenxa rasposa y esburriada.

Tot vergonyós, vaig ferme sonedis per no estarme de visita ab los amos, que havian vingut, com cada tarda, a descansar de llur passeig al peu del gran noguer.

—Hola, senyora Paula! Vostè sembla que s'hi ha arrelataqu... Li deuen fer bons tractes.

—Oh!—feya la sempiterna parenta, sorpresa de la pregunta;—si tot just fa set setmanas que hi soch...

—Y donchs, què no l'anorjan al poble?

—No faig falta a ningú... A verá: una viuda...—

La mare, que és un pam sabuda y complimentera, ja treya las cadiras de sempre, ja afalagava als petits, trobant que la senyoreta Elvireta havia crescut (del dia abans jcontin!), que'l senyoret Albertet semblaiva un home y que'l senyoret *Anrica* (que tenia un mes) ja reullava com un vell...

Després, parlava de la calor, de la cullita, de la marfuga de las plantas —ipobres bestias!—que en aqueil istiu tot ho malmetia..., de lo pesat de la mórfaga... y d'altres coses interessants y instructivas.

La tia, tota pudorosa, erta com un rabe al cantell de la cadira, decantava la conversa cap als assumpts de família, ab mut assentiment del pare, que no trobant may paraulas,—com jo mateix,—animava sa cara rugosa y afeitada de fresch, ab un somriure beatífich, y no sabia què ferse de les manassas polsosas y groixudas.

Y la mare s'ho guanyava tot.

Vaja! Calia casarme. Lo jayo's feya vell...: no sempre's té la sòrt de treure número alt...; y encara que mon germà tot just havia fet setze anys, valia més tirarshi ab temps, en las cosas... ¿oy? *Nada, nada...* S'ho havian enraonat ab la familia... Qui més hi havia sabut, més hi havia dit... Bonas personas, que s'hi havian posat, ho trobaven *cuanforma*... Mossèn Pancrés, un senyor molt *consagrado* y *destruit*, que no reya may, havia fet que si ab lo cap, posant los ulls en blanch y pentinant ab l'una ma's cabells de l'altra... Bé: què s'hi havia de fer?... Cosas que Déu Nostre Senyor destina... Averá...

—No parlo bé, senyora?—resumia la bona dòna, quasi exigint una aprovació, que'ls amos otorgavan ampliament, ab esclamacions festivas y corals enhorabonas, que la tia assaboria abaixant los ulls, plena de modestia... y posantse vermella.

Havien trobat una persona com calia: honesta, entenimentada..., que tenia'l seu bon perquè... a la ratlla de tretze cents duros... Ja veyan que, pel noy, era una sòrt...; No'ls hi semblaiva?

—Ell, lo pobre, burdegás, havia dit que si a tot. ¿Què havia de fer, la *caritura*? Li estava mal lo dirho, a la mare, però'l Pepet... murri, murri..., tenia molt *dallonsas* y sabia coneixre qui li volia bé...

—Y ell no'n tenia cap d'ullada?—preguntava l'amo.

—Cà! Y ara? Ni'ls mils! Ay, lo meu fill!... Ell, pochs mals de caps... «*Avarèu*, mare: a mi no m'amohinéu... Busquéumela... y arregléuho tot vos...» Y com jo sé mellor que ell qui li convé, y hasta'm penso...—perquè a n'una servidora ja li comensa a lleure de tenir esperiencia... y ull...—¡Vaja! me penso haver-li devinat lo gust.—

—Jo'm revolcava de plaer, amagat darrera de la sinia. Los palpissos de la Rossenda, son esguart pil'et, es s'galtes mengívolas y petoneras..., se'm representaven donantme un esborrancament...

—Y no's pot saber qui és la novia?—va interrogar, al cap d'avall, la senyora, ab interès.

—Prou..., santa cristiana!—va fer la mare, un xich moixa;—jo'm pensava que ja ho haurien endevinat...

—No; en b-na fè. ¿Que sab una...?

Desd'el meu amagatall, guaitant pel brancal del pou..., sostenintme a las camas arronsadas, perque no'm vegessin, jo era tot orellas. Me feya un rau-rau lo cor...

De sobte, i recoix!, sento als senyors esclarir en una rialla, tot seguit atenuada ab mots de felicitació y de aplaudiment... y la veu, agre y ronqueta, de la mare, confirmant lo nom de l'elegida...; y caych d'esqueixa, a riscos de trencarme'l tupí, ab

un posat de beneyt y un pam de boca oberta.

La meva promesa, era... ¡la tia!

FERRÁN DE QUEROL.

Conferencias pedagógicas

Lo dilluns passat comensaren las conferencies pedagógicas que's mestres d'aquesta província acostuman a celebrar al terminar sa tasca de cada any.

Presidia la reunió'l senyor inspector de primera ensenyansa D. Frederick Gómez y l'acompanyaven los senyors Tudela y Rull, directors de las escoas normals de Barcelona y Hosca y'l senyor Bages president de l'Associació provincial de mestres públics.

La presidència donà per obert l'acte, concedint la paraula a D. Paulí Bäyer, mestre de Montblanch, qui disserà sobre'l següent tema: «Extensió normalista pedagógica». Son ben estudiad discurs fou acullit ab mostres d'agradó per la numerosa concurrencia.

Segui en l'ús de la paraula'l senyor Nogués, mestre de Dosaigues, que prengué per tema «Lecciones de cosas».

En la segona conferència, comensà a disertar lo Sr. Llach, mestre de Cabra y tenia per tema «La rutina».

Prengué després la paraula'l senyor Tudela, tractant de las observacions que havia vingut fent sobre treballs manuals.

Lo Sr. Rull pronuncià després algunes paraules pertinents a las matèries que s'estaven tractant y'l senyor Inspector D. Federico Gómez ab galana frase donà sentidas gracies als dos anteriors directors de normals per la forta cooperació que havian prestat pera la felís instauració dels treballs manuals.

La tercera conferència que tingüelloch lo passat dimecres fou a càrrec del Sr. Solé, mestre de Montroig, que s'ocupá de «Locales escuelas». Son discurs fou escoltat ab religiosa atenció y aplaudit.

Lo Sr. Roca, secretari d'Instrucció pública, va disertar després sobre la irregularitat de l'assistència dels noys a las escoles y medis de combátrera.

Lo president D. Federich Gómez, donà per terminadas las conferencies pedagógiques, reasumint brillantment y causant profonda emoció en tots los presents, que l'aplaudiren ab entusiasme.

Felicitem coralment al Sr. Gómez pel bon èxit d'aquestas conferencies com també per la ben acabada exposició de treballs de la que'n ocuparen ab la deguda atenció en lo pròxim número. Es cosa que verament val la pena baix tot concepte.

Acabades las reunions, somerament descriptes, puig l'indole del nostre setmanari no permet donar més extensió a aquestes conferencies, la major part dels mestres se reuniren en un banquet que serví la Fonda d'Europa, en lo que després dels brindis de circumstancies se expedí un telegrama al Sr. Sardà, senador per esta província y un altre que deya axí:

«Consartí, director escuela normal de Ripartransone:

El magisterio tarragonense felicita al iniciador de los trabajos manuales en Italia y hace votos para que tan útil sistema obtenga el desarrollo necesario para que su implantación sea un hecho en todas las escuelas del mundo civilizado.—Gómez-Bages.»

Salut als mestres tots de la província, quina conducta serà sens dubte l'espill ahont se podrán mirar tots los que la santa tasca de l'educació professan. Avant sempre, avant.

Comentaris

Aquesta setmana la mort d'un tossino ha ocasionat a Tarragona una commoció tan extraordinaria que ni'l dels dels francesos.

Relatat en pocas paraules, lo cas és lo següent: A un pagès se li morí un tossino y fent un clot al seu hort l'enterrà y *pax tossini* y *buxaca buida*.

Mes ho és verament notable lo observat ab motiu d'aquesta *defunció*. Quina altíssima idea no dóna de las bones costums políticas y dels molts graus d'il·lustració d'un poble que tant al peu de la llettra compleix las ordenances municipals!

Tots los havien tret los tossinos menys un y aquest *Un* és precisament lo pagès que ha tingut de presentiar la mort inopinada del seu porch; *justo castigo a su perversidad*. Es clar que'n referim a la *perversidad* del pagès, no a la del tossino que ha tingut de pagar las culpas d'altri.

Ab això sembla que va picar l'es-

pla, y que si està mal enteriat, que si'l clot és poch fondo y que si són verdades que si són madures, s'ha armat un barrrimori de casi-casi. Y la sòrt que s'ha remediat lo mal tot seguit, que si no... ja teniam los barbres a las portes de Roma; és a dir, que la salut pública estava compromesa, que dos pams de terra n'eran insuficients pera impedir la sortida d'inmensissim nombre de microbis de tota mena que, enverinat l'aire, anaven a convertir a Tarragona en immensa, horrible, horrenda necrópolis. En veritat que n'estém ben reconeguts a tots los qui s'han ocupat d'aquest gravíssim assumptu per havernos impedit d'ésser víctimas de las iras d'un tossino *putrefacto*.

Oh! si; l'únim nosaltres la nostra veu que clama venjansa. Que's descarregui tot lo pès de la justicia *tossinaire*, encara que sia'l martinet de la Maquinista, sobre'l contraventors que juegan con la preciada salud del vecindario.

Havèm tingut la paciència de llegir t'at això en las columnas del gran amic de *La Publicidad*, l'apreciable colega catòlic-lerrouxista-monárquic *Diario de Tarragona* y ab bona fe que després d'havernos entret... nos havèm fet un gran panxó de riure.

Tants escarafalls y ridiculesas per las consequències que pera la salut hauria pogut portar l'enterrament de un tossino, quan lo tifus ab totas las manifestacions fa ja temps que n'és amo y senyor d'aquesta pobre Tarragona, y ningú se n'ha preocupat fins l' hora present! Es cosa que verament n'hi ha pera contarlo al batle!

Bessianisme, bissantinisme!...

Historietas

A un carrer ràtzat de l'antiga ciutat,

certa vesprada, el dijous dia 17 de juny,

diàlech pedagògic sostinen un...

ab son avi que, a tots moments cridava, y al net l'assignatura preguntava, quedant ab sa ciència'l nen poch cofoy.

De las contestas dadas

ben poch ensopagades,

sense paciència,

lo vell malhumorat se condolia;

prou excusat' net sa insuficiència,

y agotava'l vellet la lletanía

de paraules groixudas quintaesencia:

—Bestia, burro, animal,

avestrús, carcama,

poca vergonya,

que sias tan tou m'apareix mentida;

Xacolates POBLET, de Tarragona

Aquesta antiga fàbrica pera complaure a sa nombrosa parroquia de Barcelona, ha establert en aquella ciutat un dipòsit, ahont los clients hi trovarán surtit de totes las classes que fabrica la casa **Poblet** y als mateixos preus que aquí.

Lo diposit está instalat en lo *Colmado Pelayo*, Rambla de Canaletas, 9, Barcelona.

De totes maneres, és de sentir que no s'hagi pogut realitzar encara que modestament. Així ho ha explicat tota la premsa que dona compte de aquesta última reunió, a excepció de *La Justícia* que diu què'l fracàs fou degut a *los trabajos de zapa realizados por los enemigos del engrandimiento de los pueblos y d'el progreso*, y això és una bula. La discussió de si devia ferse en català o castellà va quedar aclarida prompte, puig prou clar ho digué'l president de la comissió, que de realisàs, fóra en català, y aquest era l'ànim dels allí reunits, salvo la protesta d'un senyor castellà; però d'això a pretiendre que lo fracàs se degué a aquells amichs que defensaren la llògica de realitzar la festa purament catalana, hi va, no una distància grandíssima, sinó que són ganas de moure soroll y fer creure lo blanch negre y... vaja, més clar, és volgut dir mentides per ganes de dirne.

Enemigos del progreso! Ay Justicia que'n vas d'herrada.

Sembla que aviat s'empedràn obres de restauració al monestir de Santas Creus, començant per lo magnífic rosetó de l'Iglesia.

Lo que es de sentir que l'Estat no destini més diners per aquestes obres que tan alt parlen pel's antichs habitants de nostra terra y tant en cru mostran la nostra incuria y la nostra moderna barbarie.

L'arquitecte Sr. Salas és l'encarregat de la restauració.

Desd'el divendres ha sofert una millora important lo servey de correos de Tarragona, per lo que me'regis l'administrador principal Sr. Gamarra.

Consisteix la reforma ab què'l tren que surt de Lleyda a las 6'50 prengui'l correu de Madrid y Nort d'Espanya fins a Reus, ahont és trasborat a l'expres de Madrid.

Lo nou servey permetrà contestar lo correu de Madrid lo mateix dia y estalviar una fetxa en totes las cartas del Nort y Nord-est, més caldrà que aquesta millora fós completada ab altre què, de seguir com avuy, ocasiona perjudicis notables a nostre comers.

Deuria procurar-se que la correspondencia de Bilbao, Navarra y tota la línia d'Osca no sufrigués lo retard notable que actualment té, per causa de la gran parada que fa a Lleyda. Lo tren correu de Saragossa a Lleyda que's continuació del de Bilbao arriba a Lleyda a les dos del matí y a Barcelona a les vuit. Donchs la correspondencia que porta pera Tarragona queda a Lleyda entretinguda fins a las dugas de la tarda pera arribar a aquí a las sis y ésser repartida a las set, o l'endemà.

Fet y fet vé resultant que mentres a Barcelona reben lo correu de Bilbao, Navarra, Osca y Lleyda, a las vuit del matí, aquí's retarda dotze o vintiquatre horas més.

Convidria que en benefici de la població tota's procuren que s'acabessin aquestes extranyesas.

Símpatich y sugestiu en extrem és lo programa del concert que aquesta nit celebrara la distingida societat «Centre Català», ab la cooperació de l'«Orfeó-tarragoní» y l'orquesta «Lira-tarragonina», composta d'aprofitats jovenets a quins dirigeix lo notable violinista Sr. Catalá. Lo programa és variat y atractivol com pot veure's.

Primerament tocarà l'orquesta la «Lira», «La Sonàmbula», fantasia d'en Bellini; seguirà després l'Orfeó cantant *Lo pardal*, *Lo testament d'Amelia*, *La nostra nau* y *Lo Rossinyol*, d'en Moreira, a chor y solo pel noy B. Vidal en aquesta última pessa.

En la segona part, preludi de *El anillo de hierro*, d'en Marqués, per la Lira, y l'Orfeó cantarà «Planx», a chor y solo del noy B. Vidal; *L'Emigrant*, d'en Vives, a chor y solo del noy Ll. Iborra; *Pregaria a la Verge del Remey*, d'en Millet, pel noy en B. Vidal, ab acompañament d'armonium, y finalment *La mort de*

l'escolà, d'en Nicolau, a dos chorus, qual pessa és esperada ab grandíssim interès per l'estudi que n'han fet los oïfeonistas y l'empenyó que ha tingut lo jove director Sr. Sentís en posarla ja en programa, prova bona de la certesa que té en que surti ben arrodonida en son conjunt malgrat los difícils passatges ab que està composta.

Nosaltres agraïm la fina atenció que ha tingut la junta del Centre en convidar-nos, y al prometre nostra assistència prometèm també ocuparnos d'aquesta festa en lo número viuent.

Festas d'aquesta mena diuen molt en pró del «Centre Català» y nos plaurà que sovintejessin forsa.

—Orfebrería religiosa y ornamentos d'Iglesia.—J. CABALLÉ GOYENECHE.

Passa ja dels límits de lo concebible la manera escandalosa que té de servir al públic una de las innumerables arrendatarias espanyolas.

Nos referim a l'empresa de las *cerillas* que fa ja anys usufructúa una de tantas patents què'l paternal govern de Madrid dóna pera que's fasen rics uns quants caballers particulars.

La fabricació és tan esmerada, que són a dotzenas las capsas que s'han de llenar sens poguer encedre cap misto. N'hi ha unes que tenen la barra d'anomenar *especial pasta inglesa*, que dubtem se fabriquen classe més asquerosa en tot lo món; al fregarlos pel demunt del mal forjat raspador, tota la pasta *especial* espataega y tracta de girarse contra l'amo, causantli cremades y fuadas ab perill de perdre algun ull.

Las de cinc céntims raras vegadas deixan de quedarse desfetas completamente abans d'haver acabat de gaster los mists que contenen; això quan se poden utilitzar fins la última *cerilla*.

Ab questa colecció de classes extra y especial número tantos, pretextant, naturalment, que la *cerilla* és de mellar especie, venen unes capsas de 10 céntims en las que hi ha molt mists d'ells que tenen obligació de donar en la classe reglamentaria, de las que se'n deuen despaxtar mitja dotzena en cada província.

Aquesta companyia no contenta en explotar un rendiment ja de si prou gràs, negocia ab la tonteria coleccionadora que és una de las señals més evidents de la decadència intelectual de las nostres generacions.

Ab tal trobin dins de la capsas algun ninotet, ja estan l'inmensa colla dels *babaus* més contents que unes Pasquas. Què hi fa que hi hagi no més que uns quants mistets? Mellor, més aviat ne comprarem un'altra y un altre paperet a la colecció!

Válgame Dios y lo que somos!

—Camisas y corbatas alta novetat. Camiseria de Pau Brú, comte de Rius, 20.

Hermosa nena de dos anys, filla del nostre company y redactor artístich en Francesch Carbó, morí'l dia jous passat.

Abcompanyèm de cor en son immens dolor a l'amich Quiquet y a sa familia. Que's serveixi de consol, lo pensar que allà Dalt hi tenen un angel que prou cuidará de dolsificar las amarguras y penalitats que sempre sofrim durant la nostra trista vida.

Havent mort **D. Pere Aragón**, Optich que des de molts anys venia dedicantse en aquest negoci, la **Viuda y Fills** de dit Sr. participan a sa nombrosa clientela que seguirán servintlos com fins ara.

Comte de Rius 10, 2.º 2.

—Neurastenia. **Neurastenogeno Sugrañes.**

Se deya ahir què'l catedràtic de aquest Institut provincial Sr. Iruroqui havia sigut trasladat a petició seva a Soria.

Molt desitriariam veure confirmada tan afalagadora noticia.

Entre'l comers d'aquesta plassa's fan gran elogis del esmerat servey que prestan los magnifichs y rapits vapors de la Compañía Italo-Española que periòdicament surten de aquet port peral's principals del Mediterrani. Tant es així, y tan especial cuidado dedican a la carga, que en mercaderías tan delicadas com lo vi y oli, no hi ha sagut may la més petita queixa.

Això fà honor al bon zel de la Companyia, que'l comers li agraeix donantli la preferència.

Un'altra ventatja tenen aquets vapors y es que fan lo viaje a Génova directament, s'rint l'os dissaptes y descarregant a Génova's dillums.

Representa a la Companyia Italo-Española en aquesta plassa la repectable casa consignataria de la Viuda de E. Terré Astó.

—Convalecencias.—Ovi Lecitina Giol.

Dijous ab motiu del reconeixement d'equipatges que ab tota desconsideració vé fense pel personal de la may prou alabada companyia arrendataria de consums, va haverhi una gresca de mil dimonis en l'estació del ferro-carril de Barcelona.

La víctima s'igué un centralista furiós a qui tot se li tornava planyers de que sols a Marroch s'emplean procediments semblants. Ja'n tenia de rahó, li sobrava; mes, pera obrir los ulls, Déu permet sens dubte que als que a totes horas cantan las excelencies del centralisme los hi passin cassos com los de dijous y'n treguin la conseqüència de que estèm gobernats com al Marroch o Turquia.

—Pernils gallegos

Sobressadas de Mallorca.

Sixto Villalba, San Miquel, 23.

Avuy, dia 24, tindrà lloch l'inauguració del Centre Català Autònomista de Navasclés, a quina festa nos ha convitat sa comissió organisadora, que a més celebrarà un mitin de propaganda.

Com més s'empenyan en què'l catalanisme és mort, més senyals de vida va donant. Es un cas verament inexplicable que ni la crassa sabiduría del nostre excels *Decano* tarragoní pot articular a explicar.

No'n es possible assistir, mes no cal dirho que desitjèm que l'acte sia de resonancia.

Pit y avant, gent de Navasclés.

Havèm tingut ocasió de veure las obres que baix la direcció del nostre bon amich l'arquitecte Salas constreix l'entès escultor en Félix Ribas.

L'obra és d'importància y la portalada bizantina que s'està ara construint serà un bell acabament de aquella part de nostra magnífica Catedral. La feina que's va fent és perillosa y necessita gran cuidado y temps pel pès de les pedras picadas que's van colocant y l'espai reduït y per demés incòmodo en que s'han de moure'l treballadors que estan a las ordres de l'intèlligent mestre de casas de nostra basílica en Joan Tomás.

Havent mort **D. Pere Aragón**, Optich que des de molts anys venia dedicantse en aquest negoci, la **Viuda y Fills** de dit Sr. participan a sa nombrosa clientela que seguirán servintlos com fins ara.

Comte de Rius 10, 2.º 2.

—Neurastenia. **Neurastenogeno Sugrañes.**

Se deya ahir què'l catedràtic de aquest Institut provincial Sr. Iruroqui havia sigut trasladat a petició seva a Soria.

Molt desitriariam veure confirmada tan afalagadora noticia.

na Santa Agnès. Las festas són variadas; començan lo 25 y acaben lo 28 d'aquest mes.

Més que programa és un llibret anunciator ben roblert de grabats y articles molt ben tractats tots en llengua catalana, ab descripcions dels edificis y carrers més notables del Vendrell; inclint a més porció de datos històrics sumament curiosos, demostrant plenament lo molt que al Vendrell s'ocupan d'enlairar sa vila nadiva.

Rebi la comissió nostra enhorabona per sos treballs tan ben tractats y continúan per aquest camí que aniran ben lluny.

En cambi aquí a Tarragona farèm unas fíars y unes festas que... non ragionar di lor.

—IUGUERS. Com sabrán ja alguns dels nostres lleidors, a últims del passat mes de Juny una forta pedregada assolà gran quantitat de jornals de vinyas per la part de Vilanova y Geltrú.

La majoria ploran amargament aital desgracia, com és natural. Alguns se'n riuen, fins al punt que una d'aquestes calamitis pot fet riure. Y riuen senzillament perquè tenian la cullita assegurada.

Si solzament mitja dotzena dels que lleixeixen aquestas ratlles asseguran l'any vinent llurs cullitas, no l'haurà pas perdut lo temps qui ha escrit aquest solt; perquè aquesta mitja dotzena farà què'n segueixin fors d'altres y'l país no hi perdrà pas res seguint aquest exemple salvable.

Avuy, a l' hora de costum, tocarà al passeig central de la rambla de Sant Joan la banda del regiment de Almansa, un escullit programa del seu nombrós repertori.

La Junta Directiva del Centre Català de Vendrell junt ab la Comissió organitzadora del concurs de lectura y escriptura catalanas, ha acordat conferir un lloch en lo Jurat calificador al Director de LO CAMP DE TARRAGONA.

Molt agradíam aquesta inmerescuda finesa, mes com l'excusió al Pla y Santas Creus nos priva d'assistir al Concurs, que tindrà lloch demà, hem delegat ustra representació en lo ferm company del Vendrell en Jaume Orpinell.

No'n es possible assistir, mes no cal dirho que desitjèm que l'acte sia de resonancia.

Pit y avant, gent de Navasclés.

Havèm tingut ocasió de veure las obres que baix la direcció del nostre bon amich l'arquitecte Salas constreix l'entès escultor en Félix Ribas.

L'Ajuntament en l'última sessió acordà no tindrà cap més tracte ab l'arrendatari dels consums que's separa de la que sobre'l particular resolgué en son dia la Corporació.

Està bé, mes lo que no ho'estant, és la situació en que queda la Comissió de consums de l'Ajuntament que proposa un conveni ab la Arrendataria, tan ben estudiad que, sens dubte per ignorància, tothom

comptava que la cosa no'dia.

S'admeten també passatgers de 1.º y 3.º classe.

Vapors de la Companys:

Ausonia, Helvetia, Hispania y Alemania

Pera informes: **Sra. Vda. de Terre Astó**, Rebolledo, 17.

que ha pres part en l'informació pública ho han fet en contra.

TIP. DE FRANCESCH SUGRÀNES, COMTE DE RIUS, 9

Cervesa

de primera qualitat, se serveix a prèus reduïts en l'acreditat establegit

LA BATERIA

Rambla St. Joan, núm. 39

Gran assortit de vins y licors de totes classes, marcas de primera y prèus econòmichs.

LA ACTIVA

Servei diari d'encarrechs de Tarragona

BOXÓ Y FORCADA

Direcció Central a Tarragona: Carrer de l'Unió, 7 (fins las 4 de la matinada) y carrer de la Nau, 9, fuster.

A Barcelona: Portaferrisa, 23, porteria y carrer d'Urgell, 25, baixos.

Ibarra y C.ª de Sevilla

Línia regular de grans vapors

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Sevilla, Cádiz, Huelva, Vigo, Marin, Villagarcia, Carril, Corunya, Ferrol, Rivade, Gijón, Santander, Bilbao, Pasajes, San Sebastiá, Bayonne, Bordeaus, Nantes, Dun-Kerque, Havre y París.

L'ESPERANSA

Compañía anónima de seguros a prima fija

Capital social: 5.000.000 de pesetas

Consell d'Administració

President.....	Don Joseph Ciurana y Cabré
Vice-president.....	Don Pere Company y Molins
Administrador general.....	Don Bonifaci López Muñoz
Idem idem suplent.....	Don Pere Rius y Fábregas
Vocals.....	Don Joan Rovira y Palau Don Vicens Piera y Brils Don Joseph M. Lorjurt y Barbany Don Felip Durán y Piqué Don Vicens Aldrofeu y Prats Don Edelmir Borrás y Lozano Don August Vidal y Parera Don Lluís Massó y Simó
Gerent.....	
Secretari general.....	
Inspector general.....	

Direcció y oficinas: Rambla de Catalunya, 52

Delegat a la província de Tarragona: D. Emili Bessa, Real, 32.—A Reus y son partit: Srs. Massó y Ferrando

TALLERS d'Arts Sumptuaries DE FÉLIX RIBAS

Carretera Castelló, TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.
Projectes y presupostos detallats de las obras que ho requereixin.

Emulsió NADAL

Es la mella y más agradable

Única que conté'l 80 per 100 d'oli de fetge de bacallá y glicerofosfats y fosfats de cals y de sosa.

Aprovada y recomendada pels Colegios de Metges y Farmacéuticos de Barcelona, mitjançant l'anàlisis dels Srs. Drs. Bonet, Catedràtics de Farmacia de Madrid y Codina Länglin, de Barcelona.

Es aliment concentrat, medicament tònic, estímul del desenvolupament fisich, treixensa d'osos y surtida de les dents. Necesaria als nens, embrassades, vells y personas débiles; pera las enfermetats consuntivas, convalescència, diabets, tos, catarros, tisiss, escròfules, raquitisme, linfatisme y dolors; aumenta la lllet y la vitalitat.

DE VENDA

Farmacias y magatzems de drogas:

A Tarragona, Major, 14

DIBUIX-PINTURA
ART DECORATIV

Uniò-36. Tarragona

Horas de classe.—PINTURA.—Classe pera noys: De set a dos quarts de nou del matí.

Classe pera senyoretas.—De dos quarts de dues a les tres de la tarda.

DIBUIX.—Pera senyoretas: A la mateixa hora de la classe de pintura.

Pera noys: De set a dos quarts de nou del vespre.

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim ho, que resisteix tota prova al devall d'un canaló.

Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafel ni Murió los podrían fer melló, aproposí per regalos; causan gran admiració.

Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, pàrassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dir: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26, COMTE DE RIUS, 26

Centre de suscripcions SADURNI GINESTA

RAMBLA DE SANT JOAN, 39, TARRAGONA

En aquest acreditat Centre que més anys compta d'existencia a Tarragona en aquest ram, s'admeten suscripcions a totas las obres de **Literatura, Ciència y Arts** de les principals casas editorials d'Espanya ja sia per quaderns semanales o a plazos mensuals.

FILS DE JOSEPH TEXIDOR

ARTICLES DÈ

Dibuix, pintura y fotografía

del carrer REGOMIR, 3, Barcelona

han trasladat son establiment al

carrer FONTANELLA, 10

(prop la plassa Catalunya) BARCELONA

La Confiança

Establiment de queviures y dolços de

FRANCESCH BOVE

Carrer de l'Uniò, 18 (CASA PALLEJÁ)

TARRAGONA

GABINET Y CLÍNICA DENTAL

DE

A. PONS ICART

ST. AGUSTI, NÚM. 21. PIS SEGON, TARRAGONA

Tractament especial de las malalties de las dents y genives.

Extracció de dents, caixals y arrels sense dolor.

Especialitat en emplastes, employmadas y orificacions.

Perfeccionament en la construcció de pessas y dentaduras de totas classes.

Gran fàbrica de braguers

24, Uniò, 34

Herrados (TRENCATS)

Aquest establecimiento compta ab los avansos més moderns y pràctics que la ciència requereix pera la construcció y aplicació de tota classe de braguers y d'aparells ortopédichs.

Especialitat en lo bruguer Articular Regulador Sistemes Montserrat y ab lo tractament de las trencadures.

Grans existencies en braguerets de goma pera la curació radical de las trencadures congènitas y adquirides de l'infància y tot lo concernent a Cirurgia y a Ortopedia.

Casa recomenada per tots los seixos metges que han tingut ocasió de conèixerla, tant per los gèneros de son catàlech com per los preus reduïts.

PERE MONTSERRAT, Uniò, 34.—TARRAGONA

ABONOS

químichs y minerals garantits per son més alt poder fertilizant, elaborant los complets especials pera cada terra y cultiu.

ABONOS

organos-químichs propis pera plantacions preparantlos també ab atenció a las necessitats de la planta y terra a què deuen destinarse.

Despullas, tercerilla, etz., grans lleugums, etz.

COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

QUINTANA Y TORRES

Carrer de Barcelona, 4.—TARRAGONA

Joan Ruiz y Porta
rocurador

Mendez Nuñez, 16, 2.º.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona

SETMANARI CATALANISTA

Redacció y Administració: Mendez Nuñez, 6

Tarragona, trimestre.....	1'50 ptas.
Fora.....	1'50 >
Extranger.....	2'00 >
Número d'avuy.....	0'10 >

Anuncis a preus reduïts

OVI

Drogueria Plana

Antiga casa Figueras

Real, 6, cantonada Rebolledo, 20

En aquesta casa trobarà l'industria, l'agricultura y las arts, un complet assortit de drogas, sulfat y primeras materias pera abonsos ab riquesa garantida y d'importació directa.

PREUS LIMITATS VERITAT

Sofre FLORESTILLA de la mella marca

TARRAGONA

DE

VENDIDA

Lo meller reconstituyent era combatre ab èxit totas las ma-
lalties nerviosas.

Farmacia Plana

al costat de l'antiga

CASA FIGUERAS

Real, 6.—TARRAGONA

Provista de medicaments moderns adquirits d'origen.—Compleit assortit de medicaments pera curas antisèpticas.—Especialitats nacionals y extrangeras.

Aygues minero-medicinals

TARRAGONA

Serveys de la Compania Trasatlàntica

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma està elaborada ab la flor tendre, fresca y esculpidà del taronger agre y s'vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una peseta. A l'ençòs importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra.—Demarar AIGUA NAF SERRA

26, COMTE DE RIUS, 26

Aigua naf SERRA